

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

FACTORS AFFECTING STUDENTS' QUALITY AT SECONDARY SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE NAKHON SAWAN

จิโรจ จิวห์ยม¹, พิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์², วิจิตรา เจริญพงษ์³

Jirot JewYham¹, pimparit Tiangpak², Wichittra charempoon³

บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา¹

คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก²

คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยชินวัตร³

Educational Administration, Graduate School, Chao Phraya University¹

Faculty of Liberal Arts, Educational Administration Program, Krirk University²

Faculty of Liberal Arts, I Administration Program, shinawatra university³

Received: May 1, 2025 Revised: May 5, 2025 Accepted: May 10, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาระดับของการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศ และคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศ และ คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการตอบแบบสอบถามของครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 343 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบสเต็ปไวส์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศ และคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศ และ คุณภาพผู้เรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน มี 10 จากทั้งหมด 54 ปัจจัยเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำนายคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 67.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ปัจจัยที่ดีที่สุดคือ “การนำเสนอข้อมูลสารและสารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสม ชัดเจน กระชับ ตรงกับความต้องการ และสะดวกต่อการนำไปใช้” เพียงปัจจัยเดียวสามารถ

ทำนายตัวแปรตามคือ คุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ได้ร้อยละ 42.10 ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ระบบบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร, คุณภาพนักเรียน

Abstract

The purpose of this research was threefold: Firstly, to study the levels of administrative system management with school-based management system, information system management, and students' quality of secondary schools under the Secondary Education Service Area Office 42; Secondly, to study the relationship among school-based management system, information system management, and students' quality at secondary schools; and Finally, to study factors affecting students' quality at secondary schools. Data used in this research were drawn from 343 questionnaires of teachers and school administrators by multi-stage random sampling technique. The following statistics were computed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Pearson product moment correlation, and Stepwise multiple regression correlation coefficient.

Research results were as follows: 1) The level of using school-based management system, information system management, and students' quality at secondary schools under the Secondary Education Service Area Office 42 was at a high level when comparing with the established criteria; 2) The relationship coefficients, among school-based management system, information system management, and students' quality, were as significant positive moderate level; and 3) As a result of factors affecting students' quality, 10 out of all 54 issues as crucial factors that could predict students' quality at 67.20 percent and at the .01 level of significance. Also, the best predictor as "presenting data and information in terms of appropriate, clear, short, direct to student's needs, and convenience to application" was found. This only issue could predict dependent variable "students' quality of secondary schools under the Secondary Education Service Area Office 42" at 42.10 percent and at the .01 level of significance.

Keywords: School-based Management System, Management of Information System, Student Quality

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารและการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งที่จะปฏิรูประบบการบริหารจัดการศึกษาของไทยโดยยึดหลักความมีเอกภาพด้าน

นโยบายและความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549) ซึ่งในการที่จะให้การศึกษาของชาติดำเนินไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้นั้น จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาครั้งยิ่งใหญ่โดยปรับระบบการศึกษาใหม่ ที่เรียกว่า การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญและยิ่งใหญ่ที่ทุกหน่วยงานทุกองค์กรจะต้องร่วมคิด ร่วมทำ และช่วยตัดสินใจ เนื่องจากเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทั้งเชิงความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและสภาพการเป็นผู้นำในการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา และกำกับโดยคณะกรรมการสถานศึกษา มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่จะใช้เป็นแนวทางพัฒนาให้การบริหารจัดการศึกษาและการเรียนการสอนมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งต้องมีดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของงานและการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อแสดงผลงานความก้าวหน้าในการบริหารงานโรงเรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ในขณะเดียวกันกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนกำกับ ดูแลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ไว้ทั้งหมด 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ โดยที่ทุกฝ่ายมีความเชื่อว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพราะจะเป็นสิ่งสะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างดีที่สุด

ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนก็คือ การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพนั่นเอง โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องหาวิธีในการบริหารที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลไปให้ผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของจัดการศึกษา โดยยุทธศาสตร์สำคัญในการดำเนินการดังกล่าว เรียกว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) ถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการบริหารรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจในการปฏิรูปการศึกษาโดยมีหลักการประกอบด้วย หลักการกระจายอำนาจ หลักการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการมีส่วนร่วม หลักการพึ่งตนเอง หลักการประสานงาน หลักความต่อเนื่องและหลากหลาย หลักการพัฒนาตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งหลักการในการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงหลักธรรมรัฐ หรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาประกอบการบริหารด้วย คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยจะต้องมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาครูในโรงเรียนในด้านความรู้ ความสามารถ และการจัดทรัพยากรในโรงเรียน ประกอบกับการจัดการศึกษาในโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาแต่ละแห่งจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบมุ่งหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือโดยที่ปัจจัยด้านการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนได้เช่นเดียวกัน ด้วยการจัดให้มีระบบสารสนเทศที่ดีในสถานศึกษา ซึ่งระบบสารสนเทศที่ดีนั้นต้องเป็นไปตาม

กระบวนการหรือขั้นตอนที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ โดยทั่วไปการจัดระบบสารสนเทศมีขั้นตอนการดำเนินงานหลัก ๆ จำนวน 5 ขั้นตอน คือ 1) การรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล 4) การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และ 5) การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 26) การจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เชื่อได้ว่าจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างแน่นอน

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยเชิงเหตุผลที่จะนำไปสู่คุณภาพผู้เรียนตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุที่สามารถอธิบายหรือทำนายความเกี่ยวข้องของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาหรือกำหนดนโยบายในการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศ และคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ อยู่ในระดับใด
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เป็นอย่างไร
3. การจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศ และคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนจากปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ระดับของการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศ และคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศ มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับมาก กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
3. ปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศ สามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ได้

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ ประกอบด้วยเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

การจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 14)

1. หลักการกระจายอำนาจ
2. หลักการมีส่วนร่วม
3. หลักการบริหารจัดการตนเอง
4. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

การจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารสนเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานหลัก 5 ขั้นตอน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การตรวจสอบข้อมูล
3. การประมวลผลข้อมูล
4. การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ
5. การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ

คุณภาพผู้เรียน ได้มาจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2554 ในมาตรฐานด้านผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 26) ดังนี้

1. ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
3. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล
5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร
6. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครู และผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำนวนทั้งสิ้น 3,365 คน จากจำนวนสถานศึกษา 58 แห่ง ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก 30 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 18 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 10 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ , 2559)

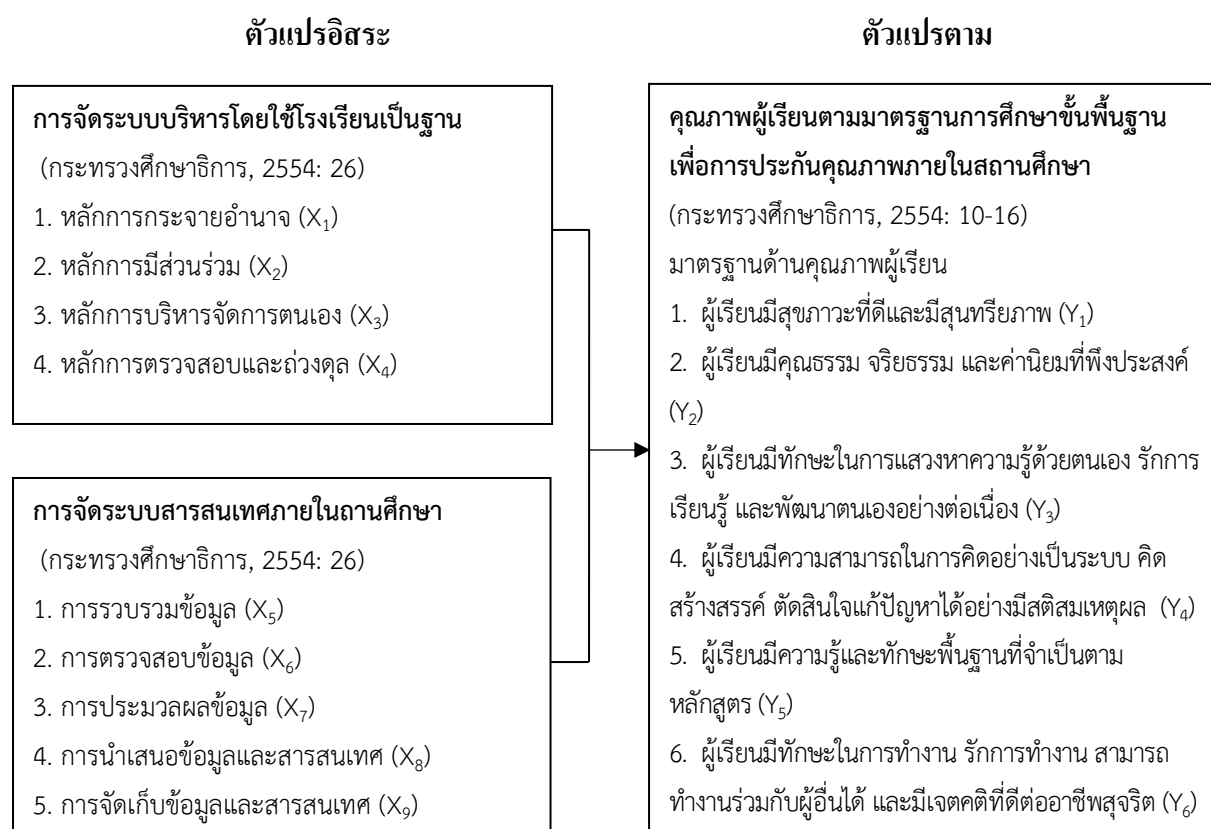
กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู และผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำนวนทั้งสิ้น 343 คน จากจำนวนสถานศึกษา 58 แห่ง ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก 30 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 18 และโรงเรียนขนาดใหญ่ 10 โรงเรียน ได้มาจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie; & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพการจัดระบบบริหารและการจัดระบบสารสนเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดระบบบริหาร และการจัดระบบสารสนเทศกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
3. ทำให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
4. เป็นข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระเบียบแบบแผน สามารถนำไปใช้อ้างอิงในเชิงวิชาการได้ การวางแผนการบริหารการศึกษาภายใต้บริบทของการวิจัยนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

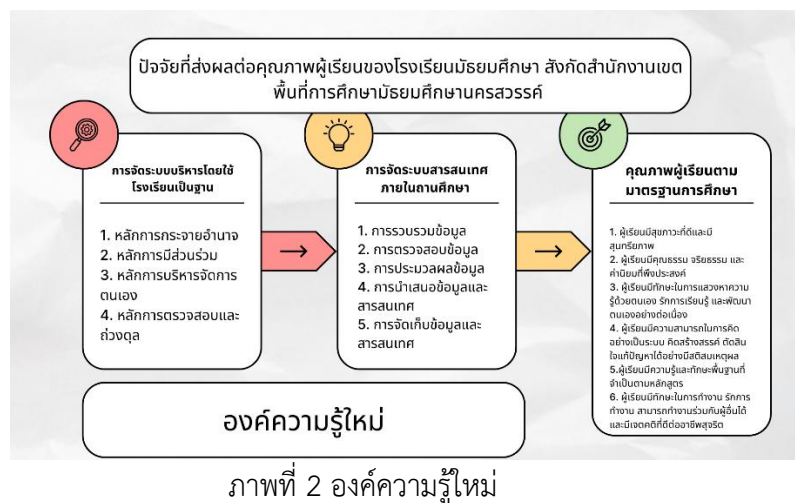
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครู และผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ออกเป็น 2 จังหวัด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ จำนวน 343 คนโดยได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมาด้วยตนเองแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต 5 ระดับ (Likert's 5 Rating Scale)

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยสร้างเครื่องมือจากการศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัย และรายงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างคำถาม จากนั้นดำเนินการตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือในด้านเนื้อหา ภาษา โครงสร้าง ข้อความ ความหมาย และโครงสร้างหลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนของการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) หรือความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.70 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

องค์ความรู้ใหม่

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เป็นการศึกษาแนวคิดหลักการเกี่ยวกับ 1.การจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการบริหารจัดการตนเอง และ 4) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล 2.การจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา คือ 1) การรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล 4) การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ 5) การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ ที่ส่งผลต่อ และ 3.คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ 1) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับของปัจจัยด้านการจากระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก
2. ระดับของปัจจัยด้านการจากระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก
3. ระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ในภาพรวมพบว่า โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก
4. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการจากระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับตัวแปรปัจจัยการจากระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับสูง ($r = .787$) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการจากระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับตัวแปรมาตรฐานคุณภาพด้านผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .696$) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการจากระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง ($r = .761$) โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยภาพรวม

ปัจจัย	การจากระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	การจากระบบสารสนเทศ	คุณภาพผู้เรียน
การจากระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	-	.787**	.696**
การจากระบบสารสนเทศ		-	.761**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนจากปัจจัยการจากระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจากระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ พบว่ามี 10 ปัจจัยที่

เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด ตามลำดับดังนี้ คือ มีการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสม ชัดเจน กระชับ ตรงกับความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ (b4.1) มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเพียงพอ (b1.6) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานของสถานศึกษา (a2.1) มีการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างมีสัดส่วน เป็นระบบ (b5.2) สถานศึกษามีความพร้อมให้มีการตรวจสอบจากบุคคล หรือองค์กรภายนอกได้ตลอดเวลา ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (a4.6) ใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตรงตามประเภทของข้อมูล (b1.10) มีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศ (b4.3) สถานศึกษามีการพัฒนานวัตกรรมทางการบริหารใช้ในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ เช่น เครื่องมือ รูปแบบ หรือวิธีการที่สร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาและนำพาองค์กรสู่เป้าหมาย (a3.7) สถานศึกษาเคารพในความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน (a2.4) และสถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร และการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษา (a1.5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสม (R) เท่ากับ .820 และสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ได้ร้อยละ 67.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติของตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดจาก 10 ปัจจัยที่ใช้พยากรณ์คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

ตัวแปรพยากรณ์	<i>b</i>	<i>S.E.b.</i>	<i>B</i>	<i>t</i>	<i>P-Value</i>
1. มีการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสม ชัดเจน กระชับ ตรงกับความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ (b4.1)	.071	.040	.092	1.789	.075
2. มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเพียงพอ (b1.6)	.104	.032	.141	3.272*	.001
3. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานของสถานศึกษา (a2.1)	.129	.030	.187	4.282**	.000
4. มีการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างมีสัดส่วน เป็นระบบ (b5.2)	.112	.037	.146	3.000*	.030
5. สถานศึกษามีความพร้อมให้มีการตรวจสอบจากบุคคล หรือองค์กรภายนอกได้ตลอดเวลา ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (a4.6)	.104	.033	.140	3.182*	.002
6. ใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตรงตามประเภทของข้อมูล (b1.10)	.111	.038	.131	2.933*	.004
7. มีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศ (b4.3)	.097	.033	.137	2.973*	.003
8. สถานศึกษามีการพัฒนานวัตกรรมทางการบริหารใช้ในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ เช่น เครื่องมือ รูปแบบ หรือวิธีการที่สร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาและนำพาองค์กรสู่เป้าหมาย (a3.7)	.085	.030	.120	2.833*	.005

9. สถานศึกษาเคารพในความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน (a2.4)	-.095	.030	-.133	-3.173*	.002
10. สถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร และการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษา (a1.5)	.089	.032	.115	2.811*	.005
ค่าคงที่ (B ₀)	.750	.135		5.558**	.000
R = .820	R ² = .672	S.E.est = .33477			
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01					

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการวิจัยดังนี้

1. ระดับของปัจจัยด้านการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากในด้านการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีความพร้อมให้มีการตรวจสอบจากบุคคล หรือองค์กรภายนอกได้ตลอดเวลา ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษามีการพัฒนานวัตกรรมทางการบริหารใช้ในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ เช่น เครื่องมือ รูปแบบ หรือวิธีการที่สร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาและนำพาองค์กรสู่เป้าหมาย สถานศึกษาเคารพในความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และสถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร และการใช้ทรัพยากร ในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับประวัติ มีเปี่ยมสมบูรณ์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม พบว่าระดับปัจจัยและระดับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ปัจจัยกับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนด้านผู้ปกครอง ด้านผู้บริหาร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านนักเรียน สามารถร่วมกันพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนโดยรวมได้ร้อยละ 44.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้น ทศนีย์ หมูคำ (2547) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า มีปัจจัย 4 ตัวที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดกำแพงเพชรได้คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านผู้บริหาร ด้านการวางแผน และด้านครูผู้สอน โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 69.80

2. ระดับมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากด้านสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา นันทนาการตามจินตนาการ ด้าน

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ด้านทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน ด้านความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ ด้านความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ ด้านทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ สอดคล้องกับ กิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์ (2550) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า 1) ด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ด้านการเมือง และด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเส้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ระดับ .05 กับผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับผลการประกันคุณภาพการศึกษา 3) ด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และยังสอดคล้องกับกุลทรี พิgulเกม (2551) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 5) การนิเทศการศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา และมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. ระดับของปัจจัยด้านการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากจากสถานศึกษา มีการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสม ชัดเจน กระทัดรัด ตรงกับความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเพียงพอ มีการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างมีสัดส่วน เป็นระบบ ใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลายตรงตามประเภทของข้อมูล และมีการกำหนดสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวณีย์ พัดโนทัย (2555) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการ

ระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ พบว่า 1) สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ 2) ความต้องการในการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษากับมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยภาพรวม ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านหลักการกระจายอำนาจ ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง ปัจจัยด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ปัจจัยด้านการรวบรวมข้อมูล ปัจจัยด้านการตรวจสอบข้อมูล ปัจจัยด้านการประมวลผลข้อมูล ปัจจัยด้านการนำเสนอข้อมูล และสารสนเทศ และปัจจัยด้านการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .655$) โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์อันจะนำไปสู่การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเหตุผลได้ในลำดับต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับศิริภรณ์ ช่วยบำรุง (2556) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1พบว่า 1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พิจารณาตัวแปรปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านกระบวนการบริหาร พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านกระบวนการบริหารร่วมกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูง และสามารถพยากรณ์คุณภาพการศึกษาได้ร้อยละ 81

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนจากปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ พบว่ามี 10 ปัจจัยที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด ตามลำดับดังนี้

ด้านการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า ในด้านการกระจายอำนาจสถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร และการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษา (a1.5) ในด้านการมีส่วนร่วมสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานของสถานศึกษา (a2.1) และสถานศึกษาเคารพในความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน (a2.4) ในด้านการบริหารจัดการตนเอง

สถานศึกษามีการพัฒนานวัตกรรมทางการบริหารใช้ในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ เช่น เครื่องมือ รูปแบบ หรือวิธีการที่สร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาและนำพาองค์กรสู่เป้าหมาย (a3.7) และในด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล สถานศึกษามีความพร้อมให้มีการตรวจสอบจากบุคคล หรือองค์กรภายนอกได้ตลอดเวลา ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (a4.6) ซึ่งสอดคล้องกับบุญตา ชาญขานี (2552) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า 1) สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารตนเอง รองลงมาคือ ด้านการกระจายอำนาจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วม 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมาคือ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างโรงเรียนและชุมชน และ 3) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในภาพรวม ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนความสัมพันธ์ที่ระหว่างโรงเรียนและชุมชน การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียนอยู่ในระดับสูงตามลำดับ และบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสมศักดิ์ รอบครอบ (2548) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยประสิทธิภาพด้านการบริหารตนเองอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมและด้านการตรวจสอบและถ่วงดุลตามลำดับ

ด้านการจัดระบบสารสนเทศ พบว่า สถานศึกษา มีการบริการในด้านการรวบรวมข้อมูลสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเพียงพอ (b1.6) และใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตรงตามประเภทของข้อมูล (b1.10) ในด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ มีการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสม ชัดเจน กระทัดรัด ตรงกับความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ (b4.1X) และมีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศ (b4.3) ในด้านการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศมีการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างมีสัดส่วน เป็นระบบ (b5.2) ซึ่งสอดคล้องกับจันทร์พร เสี่ยมพัทธ์ (2549) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาในอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าได้ปฏิบัติแทบทุกขั้นตอนของการจัดการระบบสารสนเทศ คือ ขั้นการรวบรวมข้อมูล ขั้นการตรวจสอบข้อมูล ขั้นการประมวลผลข้อมูล ขั้นการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และขั้นการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ ส่วนปัญหาที่พบ คือ การจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการเปรียบเทียบกับข้อมูลในอดีต งบประมาณในการประมวลผลและ

วิเคราะห์ข้อมูลการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศโดยใช้สไลด์ และการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศโดยใช้วิธีทัศนบุคลการมีจำกัด มีภาระงานมาก ขาดความรู้ความชำนาญ และไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยใช้หลักการกระจายอำนาจด้วยการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในองค์กรอย่างชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วมสถานศึกษาต้องเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือและการประสานงานในกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้านหลักการบริหารจัดการตนเองสถานศึกษาต้องบริหารงานตามภารกิจได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุลสถานศึกษาควรจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่น่าเชื่อถือ ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1.2 สถานศึกษาควรจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาในด้านการรวบรวมข้อมูล ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูลสถานศึกษาควรมีการแยกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ ด้านการประมวลผลข้อมูลสถานศึกษาควรมีการใช้เทคโนโลยีช่วยในการประมวลผลข้อมูล ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศสถานศึกษาควรมีการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสม ชัดเจน กระชับ ตรงกับความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ ด้านการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศควรมีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ

1.3 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารจัดการตนเอง และด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล และปัจจัยการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านการรวบรวมข้อมูล ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศและด้านการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงเหตุผลที่สามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ได้ เพราะฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าวซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือคุณภาพผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับยุคของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันโดยเฉพาะปัจจัยเกี่ยวกับการจัดระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ด้านการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนซ้ำและเพิ่มเติมในบริบทอื่น ๆ ด้วยเพื่อเป็นการยืนยันความสัมพันธ์ของตัวแปรในแง่ของการทำนาย หรือยืนยันผลการวิจัยเดิมให้น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. (เล่มที่ 4). (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน*
ของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์พร เสี่ยมพัตร์. (2549). *การจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาในอำเภอเมืองเชียงใหม่*. (การค้นคว้า
 อิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย,
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). นนทบุรี: ไทยเนรมิตกิจ
 อินเตอร์ โพรเกรสซีฟ.
- ทัศนีย์ หมูคำ. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดกำแพงเพชร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา
 บัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, คณะครุศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- บุญตา ขาญขำนิ. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ประวีตา มีเปี่ยมสมบูรณ์. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
 มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ศรีสมรัก อินทุจันทร์ยง. (2550). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: โฟร์-วัน พรินต์ติ้ง.
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ . (2559). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
 2559*. นครสวรรค์: กลุ่มนโยบายและแผน. (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). *รายงานการวิจัยประเมินผล การกระจายอำนาจการบริหารและ
 การจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา*. สืบค้นจาก:
http://www.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/194-file.pdf.
- สมศักดิ์ รอบคอบ. (2548). *ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- Best, John W. 1977. *Research in Education*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Krejcie, R.V; & Morgan, D.W. (March, 1970). *Determining sample size for research activities*. Journal of
 Educational and Psychological Measurement. 30 (30): 608.
- ศักดิ์ศรี สุภาพร นุจรี สุภาพร วรรณวไล อธิวาสน์พงศ์ และสนธิ พลชัยยา. (2559). *การพัฒนาความเข้าใจโน
 มติ เรื่อง สารละลาย ด้วยการทดลองแบบสืบเสาะร่วมกับภาพเคลื่อนไหวระดับอนุภาคสำหรับ
 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2*. *วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการ
 เรียนรู้*, 7(1), 28-47.

- Chaipidech, P., & Srisawasdi, N. (2018). A proposal for personalized inquiry-based flipped learning with mobile technology. *In Proceedings of the 26th International Conference on Computers in Education (ICCE2018)*, Asia-Pacific Society for Computers in Education, November 26 – 30, 2018, Manila, Philippines.
- Srisawasdi, N. (2018). *Transforming chemistry class with technology-enhanced active inquiry learning for the digital native generation*. In C. Cox & W. Schatzberg (Eds.) *International Perspectives on Chemistry Education Research and Practice* (pp. 221–233). ACS Symposium Series 1142, American Chemical Society: Washington, DC.
- Srisawasdi, N., & Panjaburee, P. (2019). Implementation of game-transformed inquiry-based learning to promote the understanding of and motivation to learn chemistry. *Journal of Science Education and Technology*, 28(2), 152–164.